

درمانی، بیمه‌ای و از کار افتادگی را به آنها ارائه می‌دهد.

به عبارتی؛ در صورت وقوع حوادث ناشی از کار برای کارگران بیمه‌شده، سازمان تأمین اجتماعی متحمل هزینه‌های بسیاری می‌شود.

در این شرایط پیشنهاد می‌شود سازمان تأمین اجتماعی در راستای پیشگیری از حوادث شغلی برای بیمه‌شدگان شاغل، فعالیت‌هایی از جمله اقداماتی تبلیغی، آموزش یا تعامل با وزارت کار در بخش بازرسی ایمنی کار را برعهده گیرد.

این اقدامات حتماً کاهش هزینه‌کرد منابع سازمان در بخش ارائه خدمات به حادثه‌دیدگان کار را به دنبال خواهد داشت. این روند همچنین علاوه بر صیانت از منابع تأمین اجتماعی، زمینه حفاظت از نیروی کار و سرمایه‌های انسانی و مالی کارگاه‌های تحت پوشش این سازمان را به دنبال دارد.

با این شرایط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای صیانت از نیروی کار و سازمان تأمین اجتماعی به جهت کاهش هزینه ناشی از حوادث کار باید برنامه‌ریزی و هدفگذاری مشخص درباره این مسأله داشته باشند.

ناشی از کار را شامل می‌شوند، گفت: «عوامل مختلف باعث شکل‌گیری حوادث شغلی است که با بررسی آنها و فرهنگسازی درباره رعایت ایمنی فردی باید در بلندمدت به سطح قابل قبول ایمنی دست یافت.»

وی ادامه داد: «بسیاری از ابزار کارگاهی مورد استفاده نیروی کار در سطح جهان از دسترس خارج شده است. این وسایل در حال حاضر دارای استانداردهای لازم کار و ایمنی نیستند، اما در کشور ما همچنان از آنها در کارگاه‌ها بهره‌برداری می‌شود.»

وی اضافه کرد: «مکان‌هایی مانند آسانسور و راه‌پله‌ها نیز از دیگر عوامل ایجاد حوادث کار؛ بخصوص در کارگاه‌های ساختمانی محسوب می‌شوند.»

حمایت از کارگران

سازمان تأمین اجتماعی به عنوان تضمین‌کننده معیشت زندگی آتی نیروی کار تحت پوشش و ارائه‌دهنده خدمات متنوع به بیمه‌شدگان کاری با وقوع حوادث کار، اولین خدمات

تجهیزات ایمنی و شاخص‌های مؤثر در کاهش حوادث شغلی

مراقب سلامت کارگران باشیم

بر اساس نظر کارشناسان حوزه کار، صرفاً تأمین تجهیزات ایمنی بدون در نظر گرفتن دیگر عوامل مؤثر بر وقوع حوادث شغلی، باعث کاهش آمار این بخش و هزینه‌های آن نمی‌شود. کارشناسان معتقدند عواملی مانند تأمین ابزار به‌روز کار، استانداردسازی آموزش ایمنی و ارائه آن به کارگران، رشد نظارت بر کارگاه‌ها و همچنین شناسایی و رفع مشکلات نقاط حادثه‌خیز کارگاهی در ایجاد ایمنی کار مؤثرند. به گفته نایب‌رییس کانون انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی کشور، صرف تأمین تجهیزات، ایجادکننده ایمنی کارگاه نیست و آموزش‌های مداوم ایمنی و به‌روزرسانی تجهیزات کار از دیگر موارد مؤثر بر شکل‌گیری ایمنی کار است.

هادی ساداتی می‌گوید: «بر اساس برآوردهای ایمنی، ایجاد محیط ایمن کارگاهی برای حضور و فعالیت نیروی کار در بخش قابل توجهی از کارگاه‌ها فراهم نیست.»

اجتماعی در سطح کشور ۸۰۰ بازرس کار مشغول نظارت بر فعالیت کارگاه‌ها در حوزه ایمنی هستند و این تعداد پاسخگوی کارگاه‌های پرشمار؛ بخصوص در سطح استان‌های صنعتی نیست.»

ساداتی تصریح کرد: «حوادث ناشی از کار علاوه بر تحمیل شرایط سخت جسمی و روانی، فشارهای هزینه‌ای و اقتصادی برای نیروی کار و سازمان تأمین اجتماعی به دنبال خواهد داشت.»

آموزش ایمنی

عضو شورای عالی حفاظت فنی افزود: «ارائه استانداردهای آموزشی به‌روز ایمنی به نیروی کار و کارفرمایان در قالب فرهنگسازی این حوزه باید به طور مستمر مورد توجه سیاست‌گذاران، ناظران و نیروهای فعال در کارگاه‌ها باشد.» وی افزود: «در این شرایط برخورد قانونی با کارگاه‌های متخلف موضوع اساسی در اثرگذاری نظارت‌هاست. در واقع خلأ قانونی در برخورد با متخلف در این بخش احساس می‌شود.»

سهم ۶۰ درصدی حوزه ساختمانی

عضو شورای عالی حفاظت فنی با اشاره به اینکه فعالیت‌های ساختمانی بیش از ۶۰ درصد حوادث

گزارش

احسان احمدی

روزنامهنگار

نایب‌رییس کانون انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی کشور در گفت‌وگو با آتی‌نو با بیان اینکه خریداری بیمه مسئولیت مدنی یا تکمیلی توسط کارفرمایان برای استفاده نیروی کار اقدام مناسبی در حوزه صیانت از نیروی کار محسوب می‌شود، گفت: «حداقل ایمنی کار از این طریق حاصل نمی‌شود.» هادی ساداتی با بیان اینکه تأمین پوشش بیمه‌ای برطرف‌کننده مسئولیت کارفرما برای ایجاد محیط ایمن کارگاهی نیست، اضافه کرد: «آرامش خیال کارفرمایان با برقراری این بیمه‌ها، گاهی باعث کوتاهی برخی کارفرمایان جهت ایمن‌سازی نقاط حادثه‌خیز محیط کار می‌شود.»

خلأ نظارتی

نایب‌رییس کانون انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی افزود: «در حوزه کنترل حوادث کار در کشور ما خلأ قانونی وجود ندارد و بیشتر موارد به خلأ نظارتی و در واقع کمبود نیروهای بازرسی کار بازمی‌گردد.» ساداتی گفت: «آیین‌نامه‌های قانونی در راستای نظارت و بازرسی ایمنی کارگاهی وجود دارد، اما ابزار ناایمن و نبود نیروی بازرسی، زمینه بسیاری از حوادث شغلی را موجب شده است.»

وی گفت: «بر اساس اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه

یادداشت

بازرسی ایمن؛ تأمین‌کننده امنیت فضای کار

علی اصلانی

عضو شورای عالی حفاظت فنی کار
روزنامه‌نگار عالی شورا‌های اسلامی کار

با توجه به اینکه تناسب لازم بین تعداد بازرسان کار در حوزه ایمنی و میزان کارگاه‌های فعال در سطح کشور وجود ندارد، برقراری این تعادل زمینه‌ساز نظارت بر ایمنی کارگاهی می‌شود.

مراجعه دیر هنگام بازرسان به کارگاه‌ها جهت نظارت بر ایمنی و دیگر مسائل حوزه روابط کار، زمینه بی‌توجهی به قانون و کاهش سطح ایمنی کارگاهی را موجب خواهد شد. اما با کاهش زمان بازرسی‌ها در شرایط افزایش تعداد نیروهای ناظر، امکان کنترل بیشتر اجرای مسائل ایمنی و روابط کار و همچنین اجرای قانون به‌وجود می‌آید.

تدوین ساز کار تأمین کمبود بازرسان کار در آخرین نشست شورای عالی حفاظت فنی، مورد بررسی قرار گرفت و مسئولان وزارت کار نیز تغییرات لازم در این حوزه را خواستار شدند. حتی برون‌سپاری بازرسی کار در این نشست مورد بحث قرار گرفت که به دلیل ضرورت و حساسیت مسأله و ارتباط آن با جان نیروی کار ایمنی مورد موافقت قرار نگرفت.

میانگین حوادث ناشی از کار در کارگاه‌های بسیار بزرگ؛ بخصوص در حوزه فعالیت‌های مرتبط با پتروشیمی و نفت کمتر از دیگر محیط‌های کارگاهی است و دلیل آن به نوع نگاه کارفرمایان جهت حضور مستمر نیروی متخصص ایمنی در کارگاه بازمی‌گردد.

این در حالی است حضور غیرمداوم نیروی کار با تخصص ایمنی در کارگاه‌های متوسط و کوچک، زمینه بسیاری از حوادث شغلی را به‌وجود می‌آورد.

به طور معمول نیروهای فنی ایمنی این کارگاه‌ها به صورت ساعتی و کارکردی با کارفرما قرارداد کار امضاء می‌کنند و این شرایط ارتقاء ایمنی را به دنبال نخواهد داشت.

عدم تناسب تعداد بازرسان کار با میزان گستردگی کارگاه‌ها در مناطق پر کارگاه، بستر افزایش حوادث شغلی و رشد هزینه‌های این حوزه را موجب شده است.

همچنین عدم امکان نظارت کافی بازرسی کار در حوزه‌هایی مانند بهداشت فردی، موارد روابط کار و آموزش‌های مختلف از عواقب نبود کافی نیروی ناظر کار است.

سیاستگذاری جدید جهت افزایش نیروی بازرسی کارگاهی در راستای کنترل و کاهش حوادث کار و جلوگیری از رشد هزینه‌های کارگران، کارفرمایان و سازمان تأمین اجتماعی به عنوان نهاد بیمه‌ای ارائه‌دهنده خدمات به جامعه کاری، ضروری است.

اما شرایط کنونی بازرسی با تعداد کم نیروهای ناظر، چالش‌هایی برای متولیان حوزه کار و شرکای اجتماعی این بخش به‌وجود آورده است.

با توجه به وقوع بیش از ۴۵ درصد حوادث شغلی در حوزه فعالیت‌های ساختمانی، نیاز ویژه در حوزه نظارت‌های ایمنی در این بخش احساس می‌شود.

در این میان مسأله ویژه برای رسیدگی به مسائل ایمنی کارگاهی، خلأ اساسی بازرسی کار است. این خلأ اما فعالیت غیرقانونی بخشی از فعالان حوزه ساختمان و رشد حوادث در این کارگاه‌ها را موجب شده است.

یکی از نکات اساسی در حوزه ایمنی به موضوع استانداردسازی آموزش‌های این حوزه برمی‌گردد. در این راستا بخشی از رویه‌های بازرسی کار در حوزه نظارت بر ایمنی، نیازمند به‌روزرسانی استانداردهای آموزشی است. برخی از این استانداردهای آموزشی که در دهه‌های گذشته تدوین شده، با شرایط امروز ایمنی کارگاه‌ها همخوانی ندارد. به این واسطه به‌روزرسانی و استانداردسازی آیین‌نامه‌های مربوط به ایمنی کار در شورای عالی حفاظت فنی پیگیری می‌شود.

بررسی مجدد و اصلاح بسیاری از آیین‌نامه‌های مقرراتی برای ایجاد اثرگذاری بیشتر در حوزه تأمین ایمنی کارگاه‌ها و نیروی کار باارسال برای هیأت دولت در دستور کار شورا قرار می‌گیرد.

نقش توسعه استانداردهای مهارتی در رونق تولید

ارتقاء بهره‌وری به عنوان یکی از شاخص‌های مؤثر در رشد اقتصادی و بهبود تولید به عوامل بسیاری بستگی دارد که توسعه مهارت نیروی کار از آن جمله است.

به عقیده کارشناسان حوزه کار، حضور نیروی کار ماهر در فضای کارگاهی، علاوه بر تأثیرگذاری در رشد کمی و کیفی تولید، بهره‌وری چرخه تولید را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. به همین دلیل بخش مهمی از تمرکز سیاستگذاری تولید در کشورهای توسعه‌یافته بر مبنای هدفگذاری تربیت نیروی کار ماهر تدوین شده است.

مهارت در جهت تضمین استمرار کیفیت تربیتی نیروی کار ماهر نیز در تثبیت و رشد بهره‌وری مؤثر هستند.

بهره‌وری، محصول تنوع مهارت

محمدرضا تاجیک، نماینده کارگران در شورای عالی کار درباره اثرگذاری ارائه آموزش‌های مهارتی متنوع در ارتقاء بهره‌وری تولید به آتی‌نو می‌گوید: «بهره‌مندی از روش‌های مختلف مهارت‌آموزی، رشد بهره‌وری تولید و نیروی کار را به صورت همزمان فراهم می‌کند.» وی افزود: «توسعه آموزش مهارت و ارتقاء سطح دانش فنی نیروی کار ماهر، امکان تربیت نیروی کار ماهر را داشت، گفت: «عدم تطابق استانداردهای کنونی این روش‌ها با فضای کارگاهی و چارچوب محدود قانون کار مانع این تأثیر شد.»

رئیس مجمع نمایندگان کارگران استان تهران همچنین با بیان اینکه طرح‌هایی مانند استاد-شاگردی و کارورزی امکان تأثیرگذاری بر تربیت نیروی کار ماهر را داشت، گفت: «عدم تطابق استانداردهای کنونی این روش‌ها با فضای کارگاهی و چارچوب محدود قانون کار مانع این تأثیر شد.»

وی در ادامه با اشاره به اینکه مهارت‌آموزی و استفاده از ظرفیت گسترده آن در حوزه تولید کشورهای توسعه‌یافته به خوبی آزمایش شده، گفت: «کسب مهارت‌های فنی و تخصصی برای جوانان آماده ورود به بازار کار در این مناطق، فرهنگ نهادینه مهارتی را برای بخش‌های تولیدی و نیروی کار به ارمغان آورده است.»

تاجیک اضافه کرد: «به همین واسطه رشد بهره‌وری تولید، ارتقاء رفاه نیروی کار و تقویت اقتصادی کارفرمایان و دولت تنها بخشی از اثر بخشی حضور نیروی کار ماهر در کارگاه‌ها است.»

وی تصریح کرد: «با توجه به ارتباط مهارت و وجود نیروی کار ماهر با رشد بهره‌وری تولید، ضرورت هدفگذاری کلان در این بخش را نشان می‌دهد.»

و بهره‌وری نیروی کار به سیاست‌های نامناسب مهارت در گذشته بازمی‌گردد. به همین واسطه ارتباط توسعه آموزش مهارت و رشد کمی و کیفی تولید به اثبات رسیده است.

نیروی کار، بهره‌ور آینده

بر اساس اعلام سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای، دانش‌آموختگان بیش از ۴۰ درصد مراجعان مهارت‌آموزی این سازمان را تشکیل می‌دهند و این افراد به دلیل عدم موفقیت در یافتن شغل مجبور به کسب مهارت شده‌اند. به گفته کارشناسان، استفاده از ظرفیت بالای مراجعه تحصیلکردگان به این مراکز، امکان تربیت نیروی گسترده کار دانش‌موخته و اثرگذاری آنها در بهره‌وری تولید را در آینده تضمین می‌کند. به همین دلیل، توسعه ظرفیت مهارتی و رشد تعداد نیروی کار ماهر علاوه بر تأمین نیاز بازار کار، زمینه بهره‌وری بالاتر و نفع دوسویه کارگر و کارفرما را موجب خواهد شد.

ابزار مهارت و رونق تولید

بر اساس تعاریف علمی، تحقق حداکثر سود با استفاده بهینه از نیروی کار، توان، استعداد و مهارت نیروی انسانی در راستای ارتقاء کار، بهره‌وری گفته می‌شود که در این راستا تربیت افراد ماهر در کانون اثرگذاری است. در این بین فعالان تولید معتقدند بهره‌وری با تحقق رعایت حقوق نیروی کار، تأمین معیشت و امنیت شغلی، حمایت از بخش خصوصی، اصلاح قوانین تولید و البته آموزش مهارتی نیروی کار ممکن می‌شود.

کشور ما در صورت استفاده از ظرفیت گسترده کارجویان جوان و سیاستگذاری متناسب با این امتیاز ویژه، با ابزار مهارتی امکان ایجاد جهش تولید را دارد.

در این راستا، اجرای طرح مهارت‌آموزی در محیط کار واقعی به عنوان زمینه‌ساز کسب مهارت در کارگاه‌ها و به‌روزرسانی استانداردهای آموزش

محمود میرآقایی

روزنامهنگار

با توجه به نیاز بازار کار به کارگران ماهر، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای هدفگذاری کرده تا زمینه بهره‌مندی حدود ۴ میلیون نفر در طول سال از مهارت‌آموزی را فراهم کند.

به اعتقاد کارشناسان، ارتقاء استانداردهای مهارت‌آموزی و هدفگذاری تربیت نیروی کار ماهر متناسب با نیاز تولید، رشد بهره‌وری کار را در بلندمدت تضمین می‌کند.

شناخت نیاز بازار کار و ایجاد تعادل عرضه و تقاضای نیروی کار ماهر با استفاده از برنامه‌ریزی مهارتی، پیش‌بینی درستی از اهداف این حوزه در اختیار متولیان بخش مهارت قرار می‌دهد.

غفلت از توسعه مهارت

آمار تربیت نیروی انسانی ماهر به عنوان افراد مولد جامعه در طول دهه‌های گذشته و نیاز گسترده بازار کار به وجود کارگران و کارشناسان ماهر، نشان از غفلت سیاستگذاری درست در این زمینه دارد.

خروجی مهارتی بیش از ۱۴ میلیون نفر از افراد شاغل کشور به عنوان نیروی کار حوزه تولید و خدمات و کمبود نیروی کار ماهر در بسیاری از بخش‌ها حاکی از کوتاهی در برنامه‌ریزی مهارتی است.

فعالان حوزه تولید معتقدند یکی از دلایل اساسی عدم تناسب تولید